

www.nb.rs

ЊИВА

Ратарски недељни лист.

Број 5,

31. (18.) јануар 1915.

XVIII. год.

Претплата је: 3 круна на целу годину.
Издаје сваке недеље.

Уредништво и наклада «Њиве» је:
Budapest, Egyetem-uteza 4.

Издаје и на мађарском, словачком, рушњачком, румунском и немачком језику.

Мировина земљорадника у прошлој години.

Ево је трећа година како имадемо такога закона, са којим је могуће свакоме земљораднику, да са уштеђених неколико круна за радно му доба, осигура себи у 65 ој години старости сигурну мировину, безбрижан ужитак.

Овај закон створили су наши земљорадници тако рекућ сами; јер овај закон и није ништа друго него узаконена жеља земљорадника.

Жеља је била да закон не пита старог човека: може ли радити или не може; него да му даде у старости поштено заслужену мировину, пензију. Ко у старости не може више да ради, тај не треба место ашова и мотике да узме у руку просјачки штап, да с њиме испроси себи хлеба

насушнога; а ко још и у старости врши напорни рад, нека му је пензија његова достојна награда труду и вредноћи његовој а олакшица животу у старим данима.

Ту је жељу закон потпуно испунио, само што је одредио колико ко има да плаћа и колико има да прима, изрекав и то: да је година 65-та оно доба, у којем искана мировина припада свакоме ономе безусловно, који је био најмање 10 година дана члан земљорадничке мировинске закладе.

Није ни чудо, да су овај закон одмах сватили наши земљорадници јатомице — та они су га по жељи својој и створили! За прве године уписало се њих 20 хиљада у чланове земљорадничке мировинске закладе, а до огласа овога рата подигао се број чланова на 27 хиљада.

Дошли су прво на упис старији,

угледнији, који су знали да им је то дужност и према њима самима и према осталим сељанима, да им они буду за углед. За овим старијима и имућнијима, који нису баш толико спали на мировину, дошли су сиромашнији, угледајући се на добар пример старијих и бољих газда.

Ну осим земљорадника дођоше на упис и велепоседници н. пр. Његово Величанство краљ Франц Јосиф за земљораднике на имањима краљевског дома, па кнез Естерхази за људе на својим добрима. Уписаше на стотине својих старих добрих слугу у земљорадничку мировинску закладу и многи грофови, барони, па и мањи поседници, који, ако им је имање и мање, ипак су искусили: да у Угарској имаде још много слугу и чељади, који су својим господарима одани, па су их уписали у мировинску закладу већ и за то, да им покажу, да њихову верност награђују својом захвалношћу.

Ну имаде и опћина, које су уписале у ову мировинску закладу све своје намештенике. Леп је пример за углед дала опћина Бекешчаба, која је уписала у земљорадничку мировинску закладу свих својих 40 слугу и намештеника. Имале и таквих опћина, које су својим сиромашнијим земљорадницима осигуравале старачку пензију. Тако је на далеко чувена опћина Ада, у Бачкој, уписала о својим трошку својих 100 запослених, сиромашних земљорадника у мировинску закладу. Кад ови престигну земљорадници почну једном да уживају своју пензију — биће за њих

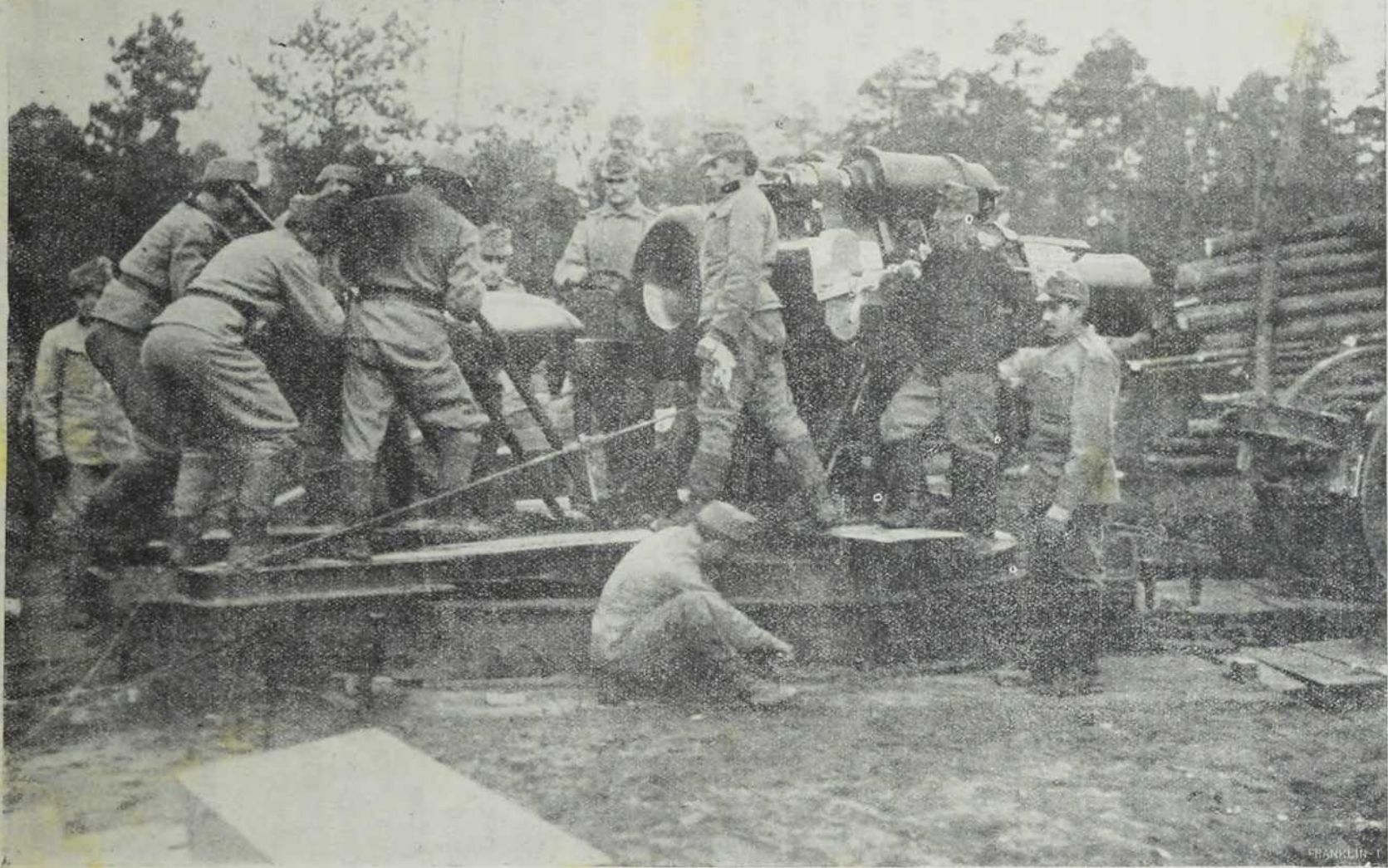
жив пример за свакога земљорадника, те онда не ће бити ни потребе у Ади и по околини нуткати и наговарати људе да се уписују у мировинску закладу.

Из овога што до сада изложисмо, може се свако уверити: да је упис у земљорадничку мировинску закладу лепо отпочео да напредује — али у томе је букнуо и рат, те људи обратише сву бригу своју својим синовима, који се боре на бојноме пољу за слободу и опстанак отаџбине. Али све да је данас небо наше и мутно, оно ће се разведрити. Брижни газда ваља и сада да мисли на своју будућност — а да у земљи нашој имаде још много брижних газда, сведочи то, што се за чланове земљорадничке мировинске закладе уписало и за трајања овога рата много чланова из 49 жупанија.

Из овога ревноснога уписивања јасно је: да наши ратари ни у овом тешко, ратно доба не смећу с ума старање за своје старачке дане. Та је брига као оно жеравица под пелом. Може да се местимице и притајала, или кад нам дође жељени, победносни мир — та ће се брига поново појавити, те ће се наши људи поново и живље загрејати за земљорадничку мировинску закладу.

Превишња одлука за одликовање.

Његово цар. и краљ. апостолско Величанство благоизволело је Превишњом одлуком од 2. септембра 1914. одредити:

Пуњење топова мужара од 30,5 центиметара.

1. почевши од 18. септембра 1914. скопчани су с поседовањам медаље за храброст ови месечни доплатци: 30 круна са златном медаљом за храброст,

15 круна са сребрном медаљом I. разреда за храброст, те

7 круна и 50 ф. са сребрном медаљом II. разреда за храброст.

Ови се доплатци исплаћују унапред на први дан сваког месеца.

2. Право на овај доходак за медаљу у овом новом износу почиње за оне, који су већ одликовани, од 18. септембра 1914., а за будуће поседнике медаље од 1. дана онога месеца, у којем му је медаља подељена. Доплатак престаје онога месеца, у којем поседник умре или буде судбено осуђен осудом, с којом је снагом закона скопчан губитак медаље за храброст.

3. Постојеће одредбе о повременој обустави доплатака за медаље остају на снази с овом променом, да се примање овог доплатака не може прекинути, ако је поседник дисциплинарно осуђен на затвор. У случају обуставе доплатака за медаљу утрњује оним месецом, када се је догодио случај, ради којег је доплатак прекинут, а поновно оживљује се месецом, када су престали узроци прекидања.

Архијерејске Божићне посланице.

II.

ГАВРИЛ по милости Божјој православно српски епископ вршачки, Белоцрквански и панчевачки, поздравља, у очинској љубави, своје подручном

свештенству, клиру и народу српском празник рождества христовог.

Страшни су то дани, што ево народи наше монархије преживљују. Страшно је то доба овог крвавог рата, који букти на све стране. Занемила песма, умукнуле свеколике свирале: још се ваљда чује свирка у друштву пијаница а песма у друштву блудница, све друго плаче, кука и нариче: то добра мајка, то верна љуба, то нежна сеја, то бедно сироче. Док се на једној страни сузе лију, то се на другој крв пролива. И сунце, та небеска звезда, тоне данас у море крви, да се сутра дигне из мора суза. Страшни су то дани. Како ћеш овог Божића да примиш полагеника, кад помислиш, да ће ти с њим можда у исто доба у кућу банути и гласник смрти, да ти јави, да те је за навек оставио то син, то брат, то родитељ и бранитељ?! Како ћеш да палиш бадњак, кад у тебе срце зебе, да се негде у далекој земљи људи смрзавају а међу њима и они, који теби близу срца стоје?! Како ћеш да ужежеш божићну свећу, кад те страх обузима, да то није можда воштаница самртница оном, који у туђини умире и тебе изгледа, да му са чела хладни зној утреш и усануле очи склопиш?! Како ћеш да ломиш чесницу, како да наменеш комадић оном, који негде далеко глад и жеђ трпи, а ти си га ранио и одранио?! Како ћеш да режеш божићни колач а да га не залијеш горком сузом место рујним вином?! Страшни су то дани.

Умео сам душо моја, да ти изнесем пред очи страшне слике и прилике,

www.nb.rs

И
Д
Ю
Д
Н
А

Б
И
Б
И
О
Т
Е
К
А

Заповедници мађарског усташког пука у Руској Пољској.

ал не удем да ти бол ублажим, жалости моја! Не удем, јер ево и ја с тобом плачем, кукам и наричем. Зло по вас децо моја а још горе по мене, да нам није утехе од Бога.

Вера нас је одржала, вера ће нас и од ових зала избавити.

Све што је на овом свету, променљиво је; нит је срећа стална нит несрећа постојана. Једно је само стално и постојано, а то је оно, што је с оне стране гроба, било да је то блаженство, било противно овом. Господ наш Исус Христос, кога рождество данас православна црква прославља, отворио нам је пут у блаженство а показао нам је и онај, што води у пропаст. Па нас је и научио, како да се спасемо од вечне пропасти а да дођемо до вечног блаженства рекавши нам, да се покоравамо вољи Божијој и да вршимо заповести Његове. Тешко је рећи, да је овај крвави рат воља Божија, а тешко је и порећи. Ако је воља Божија, онда ћемо га лакше поднети, јер знамо, да нас Бог без утехе и помоћи оставити неће. Ако није воља Божија, онда ћемо истрајати у овим бедама и невољама, јер знамо, да ће им скоро крај бити, јер је сила Божија јача од силе вражије. Истрајаћемо и заборавићемо на све муке и напасти, кад отпочне Бог судити и кад нас правда Његова награди за све неправде, што их претрпесмо. Није ли то утеха за нас? А кад пође Бог судити, онда тешко оном и онима, који из обести на Бога заборавише и народе у ово крваво коло заведоше!

Осим две заповести оставио нам је

Господ наш Исус Христос још у аманет, да дајемо Богу божије а цару цареву. И то је кључ за рајска врата. Свагда је Србин угађао вољи Божијој, нити се икад оглушио о заповести Његове. Па ево и у ове страшне дане Србин даје Богу божије а цару цареву. Наш узвишени краљ и земље господар, тај добри, благи и милостиви отац свију народа његове простране државе, избегавао је свагда брижљиво и са многим прегоревањем сваки непријатељски сукоб, само да одржи благословени мир а да не ували народе у рат, који никад добра не носи. Чувао је мир све док је могао. Али кад дође у питање част и опстанак његове државе, он учини оно, што му је дужност била, он потеже за мач. И кад је позвао све народе своје државе на оружје, као свагда, тако и овога пута није Србин последњи био, који се позиву свога краља одазвао; он је са одушевљењем дохватио пушку и убојито оружје, да брани ову земљу, милу отацбину своју, да брани част ове монархије, да брани прејасни престол витешких Хабсбурговаца, да брани и одбрани, пао, остао. Угађа Србин вољи Божијој и даје Богу божије а цару цареву. Није ли то велика утеха за нас? Ко је пао за свог краља и своју отацбину, није пропао, јер му се име уписало у књигу живота. Ко је рана допао у борби за светињу своју, имаће се рашта поносити. Ко се жив и здрав дома повратио, имаће се чега и сећати. И војници на бојном пољу и сви, који дома остадоште, подносите све оне беде, невоље и тешка искушења

www.nb.rs

НА
РО
ДНА
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Мађарски хусари иза стрељачке дивизије у Руској Пољској.

ратног доба драговољно Бога ради. На све вас односи се реч Господа нашег: «радујте се ја и веселите се ја, јако многа мзда ваша на небесјех.»

Христос се роди децо моја! Христос се роди да нас ослободи. Амин.

Дано у Нашој епископској резиденцији у Вршцу о Рождеству Христову године 1914. а архијерејства нашега деветнаесте.

Споменути смирени епископ
ГАВРИЛ, с. р.

Јавно здравље у рату.

У данашњем светскоме рату не слабе болештине ни ратујуће војске ни грађанство онолико колико су то од пре. Истина је да кужне болести иду за војском и сада, али нису тако опасне као шта су то биле некада.

И сада се срцобоља појавила била у нашој војсци под јесен, али се није распрострла а у грађанству једва да је и било. Сад како је почела зимније време, нестаће је сасвим. Од пре су овако опасне, кужне болеснике мешали са другим болесницима или су их слали кући. Отуд су онда ове кужне, прилепчиве болести постајале права пошаст. Данас одвајају срцоболње од осталих, те тиме спречавају да сета опасна и прелазна болест шири. Једина је пегава врућица, којој још не могу да пронађу повода и узрока. Само се толико зна, да постаје са

оскудице и сиромаштва. Бесни тамо где много њих станује у једној тесној соби, прљавој и пуној рђавога ваздуха. Потпомаже је и оскудна храна. Где се појави, ваља болесника брзо и строго одвојити од других, те тиме спречити да се не распростире.

Данас се војска са добрих жељезница и савршеније коморе много боље храни, тиме је и снажнија те боље и одолева поболевању — само је још кубура са набављањем добре воде, које нема свуда, те војници морају често да пију воде и из баруштина, јендека, у којима је пуно трулежа те и клица за свакојаке болештине. Често бива да се окужи вода и у бунарима оних кућа, у којима има болесника који болују од пегаве врућице или трбушне пошалине.

За велике војске је воде у бунарима мало, те се тога ради и колера врло брзо шири по таборима. Доста је ако се из једнога бунара захити воде са окуженим судом, каблом, ковом, кантом. Бунарску воду ваљало би скувати те је тако давати војницима, али то није могуће у бојевима, јер тада се војска брзо креће.

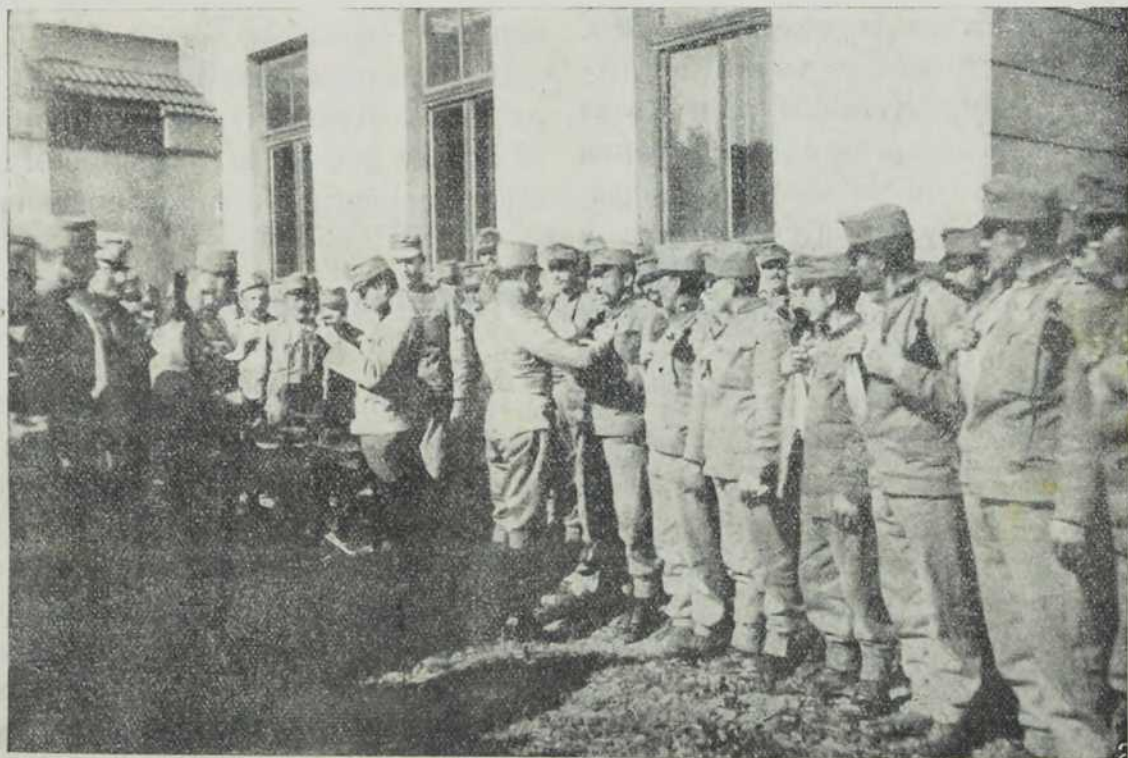
Отуда се у великим таборима тешко бранити од окужења. Сваки је војник томе изложен да му у желудац уђу колерске бациле, клице. Здрав стомак свлада и ове опасне уљезе, они су само тада опасни и могу да причине колеру, када добију какву повољну згуду да се умножавају.

Но данас је лекарска наука и вештина дотле већ дотерала, да човека каламљем учини отпорнога против колере. За каламљена човека колера

већ није тако опасна. Ко се дваред калами, тај је за по године и за дуже време заклоњен од колере.

Ово каламлење је у овоме грдном рату највећа благодет, јер оно чува велике таборе да колера не попада у њима болеснике као пошаст. Колеру шири обично пијаћа вода. У

шири онајпре бљуванак и изметнина болесникова. Зато ваља све то добро раскужити. Исто тако ваља да се пазе и оне особе које дворе болеснике што болују од колере, да се оне не окуже. — Доста је пет дана одвајања ових нудиља; јер за то време може да избије колера а ако

Каламлење војника против кужне болести.

прошлome столећу се за то тако ужасно раширила, што људи нису знали сачувати пијаће воде да се не окуже. Где год су колеру унели, сву да се она рашириле тиме, што су за кратко време окужени бивали сви бунари са кабловима, крчазима и са другим којим окуженим посуђем. Није давно било да се доказало, да су људи добили колеру отуда, што су пили нечисту дунавску воду. Једом се колера већ ређе шири; њу

не избије, онда се нудиља извесно није ни окужила од болесника.

Пошиљке војницима. Одбору за потпору војске (Hadsegélyző hivatal) стижу на сложиште му непрекидно пошиљке са молбом: да одбор пошаље те пакете војницима на бојноме пољу. Одбор овај јавља пошиљачима поново да ће им морати вратити њихове пошиљке, пошто у овоме великом рату не може се никад знати где је која регимента, батаљон кога дана и на коме месту, те је по тиме достава пакета немogućа.

Огледало светскога рата.

На ратиштима је свугде тишина, чак и рика топова је умукнула. Непријатељи су међутим заузели такове положаје, иза којих ни једна странка не би с ризиком да изиђе с нападајима. Само у јужној Буковини траје још жестока борба; јер у томе крају нападају Руси с већом снагом. Код Јакобена и Лајошфалве и околине им сузбили смо Русе, али они још непрестано покушавају да продру, нарочито код сурдука Кирлибабе, што лежи близу границе Румуније. Наше чете, које води генерал Фишер, одбиле су нападај, потукле су Русе и заузеле су висове око Кирлибабе. Овом нашем победом осујетили смо сасвим руски нападај на јужну Буковину. Ова наша сјајна победа биће свакако од велика утецаја и на даље наше ратовање.

Зима, вејавица и сметови нагонили су Русе да се повуку у своје стрелачке ровове и пећине. Они су са великом силом поплавили Галицију очевидно у тој намери, да тиме осујете наше војевање по пољској Русији, не би ли ми отуда повукли што више војске у Галицију. Али су се Руси у томе превирили; јер наше војске стоје чврсто и непомично у Пољској и држе главне путеве што воде у

Варшаву, те се сада Врховна Команда руске силе омишља и колеба: да ли да напусти и Варшаву и да се повуче дубље у унутрашњост Русије — или да ризика добар део своје војске па куд пукло да пукло!

Руси и сами већ признају: ако падне Варшава онда је то почетак крају, те да им после тога ваља копљем у трње!

На западном ратишту Немци све то већма напредују. На јужном ратишту не догађа се ништа, осим што су Срби Београд поново испразнили.

У накнаду рускога ланенога семена.

Наша монархија увози годишње за 20 и више милиона круна вредности сива лана ради индустријске, фабричке прераде и то већином из Русије — од куда сада, наравно, нема више за нас увоза. Наша фабричка индустрија упућена је дакле на наш сопствени сирови лан, а то је тим важније, што и наша војска употребљује многу робу било чисто било деломично ланену. Како је увоз и памука препречен, то ћемо тим већма бити упућени на своје ланене производе. Семе добивено из рускога ланенога семена подобно је и после 2—3 године за сејање исто тако као и руско ланено семе. Газде, дакле, које још имају овакога семена нека га нипошто не употребљују за пићу стоци својој нити за цеђење ланенога уља, олаја; јер је ово семе позвано да у будуће накнади нам оно ланено семе, које смо до сада увозили из Русије.

Шатори испред пољско-руског села Квасњова.

Штампано је и разашиље се и 2-го издање календара „Њиве за год. 1915.“ — Комад стоји 55 филира. Поручује се за готово или поштанским поузећем код: „Nyiva“ kiadóhivatala Budapest, Egyetem-utca 4.

Министар унутрашњих послова на путу. Преузвишени г. Јован Шандор, министар унутрашњих послова, походио је ових дана вароши Сомбор и Новисад, па се тамо лично уверио о предохранама, које су учињене против колере и других прилепчевих болештина. Походио је и болеснике по болницама, да се увери како су смештени и у којем су стању сада. Министар је на лицу места кратким путем упутио власти шта да чине. Пошто су кухне болести у Славонији врло распрострањене, прешао је преузвишени г. министар и у Карловце и у Каменицу, походио је и прегледао је и тамошње болнице, те се у прошли четвртак вратио у Будапешту. Идуће недеље путује министар у Горњу Угарску, да и тамо прегледа болнице.

Земљотрес у Италији. У Средњој Италији био је недавно ужасни земљотрес — са кога је више од десет хиљада људи у рушевинама села и вароши погинуло. Највећма ове земља тресла у вароши Авезано, у којој су готово сви становници изгинули. Осим ове вароши пропало је још неколико вароши и села. Папа Бенедикт походио је са земљотреса рањене у болници Св. Марте, у којој болници леже многи страдалници. Министар председник преузвишени г. гроф Стеван Тиса изразио је преко нашег министра спољних послова барона Стевана Бурјана талијанској влади усрдно учешће Угарске ради ове грдне несреће, која је постигла Италију. Италијански краљ обишао је сва места која су страдала од земљотреса и уверио се лично, да се

чини све и сва, да се страдалници у колико су још живи ископају и спасе из рушевина кућа и зграда.

Задржавање чељадске књиге. Преузвишени г. барон Имре Гиљан, министар пољопривреде, изрекао је поволом једнога случаја начелну одлуку: да на терет чељадета, које је неоправдано службу напустило, утврђена одштета не поништана оно право чељадета да може тражити, да му се изда задржана чељадска књига и припадајућа плата.

Наступили су војну службу пучки усташи. Дана 3. (16.) Јануара о. г. наступили су своју војну службу они пучки усташи, који су рођени од год. 1887—1890. а примљени су при задњем новачењу у војску. Ово нису глобради момци него су већ трели, већином ожењени људи са породицама, који су вољно пошли код своје заставе у обрану миле отаџбине.

Докле иде ратна потпора. Јављамо онима којих се тиче, да ће се потпора породицама у рат пошавших војника све донде издавати, докле год се ратник не пошље стално на допуст. Ако се гдекоји ратник као рањеник или болесник на дому своје негује, не обуставља му се породици његовој издавана потпора.

Пописивање породичних чланова погинулих. Власти су сада почели да пописују породичне чланове оних војника, који су у рату погинули а то се чини по исказницама губитака. Породице заостале иза погинулих ваља да покажу ону исказницу у коју им је уведен отац или муж као погинуо. По тој исказници уписују се породични чланови погинулога у матицу. Од тога уписа добијају породични чланови шест месеци већ одређену им потпору — а после тога ће добити извесну своту према њиховом друштвеноме положају. Породични чланови оних војника који су исказани у исказници као нестанили, добијаће потпору док се исти нестали не огласе као умрли. Ко нема такве исказнице, нека иде своје опћинскоме поглаварству, које ће га известити о судбини војника.

Пошиљке заробљеницима. Могу се слати писма и новчане упутнице аустро-угарским заробљеницима у Србији.

Наш ратар као војник.

Један официр, који је био у рату од почетка му, дошао је ових дана рањен дома па прича о нашем сеоском војнику ово:

«Драги мој! Наш је сељак, ратар, најбољи војник. Добри су војници и наши варошани: мајстори, трговци, учењаци сваке врсте, чиновници. Човеку је чисто мио кад види како многи људи, који су били трговци у великим радњама; високи чиновници у званијама, чувени адвокати, као некадањи причувни пучки усташи а сада пак као прости војници ерчано јуре у ватру; како мушки подносе све напоре, кишу, ветрине, снегове па и недосташицу хране — пак ипак ти кажем: наш је сељак, ратар, први и међу првима.

За данашње ратовање није довољно да је човек само јунак, он мора бити још и сважан и одлучан. Данашњи војник мора бити вешт, домишљан, ако је рад да одоли непријатељу. Данас је ашов у рукама војника исто тако важан, као бодеж, бајонет. — Сељак, ратар је вештији у копању са ашовом него варошанин, јер је он с ашовом у руци тако рећи одрастао. Чиновник и адвокат су много што шта учили и научили, али од ове њихове науке слабо је вајде на данашњем бојишту — ратар пак знаде ти много чега, чиме користи себи, друговима па и нама официрима. Стрељачки ров ископа ти војник ратар врло брзо — у томе послу је прави вештак, па не само да боље копа од варошана, него уме оком својим да одмери и правац и дужину и ширину рова; јер је он код своје куће, у башти, на ливади и на њиви, много пута копао јендеке, јаме. Па онда ти многи ратар разуме још по нешто. Уме да гради, зида, да лепи од блата, шапа и славе колебе; уме да кува, да крпи цокуле; да наложи ватру и кад ветар пуше и киша пада. То све варошанин не уме, па се често

пута и ми официри дивимо нашим бакама, сељацима како су вешти, како уму да се довију свакоме врагу.

Једном смо провели три недеље дана у стрељачком рову. Киша је падела непрекидно и ми официри смо готово очајавали кад смо помишљали шта нас све чека на овоме ружњоми и хладноме времену. Али наше баке — Банаћани, Бачвани — приовуше око посла као вредне пчеле. Покрише ров неким чудном стрејом од грања, кукурузовине, шапа и рогоза. Копаше, бушише, зидаше са черпићем те начинише читав низ колеба — а нама официрима читаве широке одаје. Издубише нам у земљаним дуваровима и орманове за мапе и дурбине. Саградеше нам столове и столице од земље — свакоме по један банак за лепкање и спавање а по неку одају и шараше свакојаким шарамма. Бадава, сељак воли земљу своју и уме с њоме да поступа. Цео тај посао урадише наше баке вољно, весело, утркујући се ко уме боље и лепше.

Бадава стомајстори су! Како умеју да скувају наприкаш, да умесе и испеку погачу, да замесе тргање и ваљушке — баш као да је био сваки манастиреки кувар. Сељак војник уме да се снађе у густој а мрачној шуми; на пустој равници створи ти он часом заклоне и бране — све ти то не уме војник варошанин. Сељак уме боље да се заклони од зиме, ветра, кише, па учи и своје другове варошане шта да чине кад им зебу ноге и руке.

Ја вам кажем: да од нашег сељака, ратара, нема бољег ни вештијега војника на свету. Јунак је као Краљевић Марко а домишљан је као мали Радојица!»

Наш јуначки надвојвода Јосиф.

О надвојводи Јосифу, који је недавно именован зборним заповедником, пише у листу «Аз Ешт» један разводник топџија, следеће: «Ја сам топџија, те желим славном уредништву одргати један приказ, који нам је натерао сузе на очи. Стајасмо код једнога моста, у првоме реду наше батерије а тешке обице у другоме; тако је наиме одредио наш нови зборни заповедник. Били смо врло

жељни, да угледамо надвојводу Јосифа, нашега новоименованог зборнога заповедника јер знадосмо о њему легенде, какав је отац и добар друг својим војницима, колики је јунак, који у најгушћој киши од танета обилази своје војнике, делећи с њима погибао и невољу. Сви га зовемо «нашим јуначким оцем». Били смо нешто и жалосни јер мишљасмо, да не ће имати повода, да до нас дође. «Ако је истина» рекох «што се о њему прича, тада ће доћи и овамо, где руске гранате и спрапнели врашку свирку праве и нас немилице обарају». Исмијали ме другови говорећи: «е овамо не ће доћи!» «И хоће!» рекох. На то ушутисмо и бависмо се с Русима, који нису били лени и слали гранату по гранату великом брзином. Од једном зачусмо громки «ејен» (живио!) из војне групе где се бораху они од тридесетидевете. Једнако се повик «живио» чуо а секундирали нам хици из стројевних пушака. Наш заповедник батерије скочи из заштитнога јарка заповеди «позор!» и отрчи преко поља ка групи од четири часника. Чујем само речи: «Царска Висости јављам» . . . остало немогах разумети јер управо у тај час треснуше четири гранате, обасувши нашега зборнога заповедника, надвојволу Јосифа, земљом. Надвојвода се нама приближи и рече: «Еј, момци, то бијаше близу јед вам се што догодило?» «Није, Висости». «Хвала Богу!» Сипајте, момци моји, општро у њих ватром, недајте им да одахну па ће умукнути. Бог с Вама, моји храбри момци!» Ми сви викасмо «живио!» а он ће озбиљно: «хајте сада у заштиту и пуцајте људски». У то распрсну спрапнел и тројица попадоше. Надвојвода прискочи, да помогне: један бијаше мртав а друга два рањена. Како их је тешио и гладио по глави, како се бринуо, да се што прије отпреме а очи му бијаху пуне суза кад се придигнуо од мртвога. Још пола је сата стајао уз нас, управо крај мене и кад је пошао потапка ме «наш јуначки отац Јосиф» по рамену. За њ би попили сви с радошћу у смрт. С поштовањем Михајло Г. разводник».

Француска војска.

Садања француска војска, која стоји на бојишту проти немачкој, састављена је од разних елемената. Војници Француви већим су делом из Јужне Француске и врло се храбро боре. Имаду врло добру војничку изобразбу, само заостају за Немцима у гађању, али опет у свакој сатнији има добрих стрељача. На отвореном пољу општро наваљују. Изврени су стрељачи Сенегалци, који се и онако врло храбро боре. Тако се је у бојевима код Батлеула више сатнија Сенегалаца очајно борило и онда, кад су Немци на свим другим местима већ прешли Батлеул, па је морала артилерија ударити, да скрши општро опирање Сенегалаца.

Алпирске чете, Туркоси и Мароканси већ се након проглашења светог рата не употребљују у већим свезама, него се међу у бојну линију у малим формацијама, као што и Бјеглени врло ретко употребљују за продирање исте чете, које су у ватри, него узимају чете из резерве с другог места. Ове свеже чете нападају увек врло храбро. Код пешадије се виде нове униформе сиве боје као голуб. Али заробљеници веле, да нису задовољни с том одећом, јер на киши брзо упија воду. Што се тиче стројних пушака, Француви су пуно заостали за Немцима. Немачке стројне пушке много даље бацају, него француске, па где се сукобе немачке и француске стројне пушке, извуку француске краћи крај. Немачке стројне пушке сигурније и погађају. Француска је артилерија изврсна и располаже с огромном множином муниције, коју управо расипа, па често сасипа ватру на простране обронке, где само мисли да су непријатељске чете, или на целу цесту, где држи да пролази непријатељ. Добро им је такођер извиђање са аеропланима. За извиђање топништва употребљују мале аероплане.

«Шта ће ти богатство целе земље,
Кад болестан човек не ужива свет!»

Мађарска газдинска Задруга

образује бесплатно сеоске задруге газдинске кругове и арендашка друштва и даје бесплатна савета у свима задругарским пословима. Земљоделцима даје бесплатна упутства при куповању земље те држи исказ земаља продаваца и купаца. Ко је рад земље да купи или да прода, нека ту своју намеру јави Мађарској Газдинској Задрузи. Адреса: Budapest, IX., Ullői út 25. szám.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Кад смо пре седамнаест година основали ратарски недељни лист «Њиву» нагласили смо: да смо ради да листом овим по јефтину цену уносимо у српску ратарску кућу здраву и корисну поуку, да забавним начином поучавамо српскога ратара корисноме знању и умењу — разда његова свестране напретка а у времену, у коме се свако живи отима да напредује.

Прелистајте нашу «Њиву» од године 1898., 1899., 1900., 1901., 1902., 1903., 1904., 1905., 1906., 1907., 1908., 1909., 1910., 1911., 1912. и 1913. па ћете се уверити из сваког ретка: да смо се поштено трудили, да се приближимо ономе циљу, који смо себи истакли. Велики и неочекивани одзив, којег је стекао лист наш међу српским ра-

тарима за ових петнаест година излажења свога одобрава нас да прио-немо из све снаге и даље: да наша «Њива» буде из дана у дан све то боља и све то лепша, а тиме српскоме ратару све то милија — једном речју: да лист «Њива» буде у ратарској кући мио недељни гост и поуздани саветник у свему оном, што српски ратар ваља да зна и да чини свога добра и своје среће ради.

У то име излазиће «Њива» и од сада са овим подеснијим насловом сваке недеље једанпут, на целом табаку овако лепе глатке артије, урешена лепим и одабраним сликама и доносиће у свакоме броју: поуке из пољоделства, вртарства, виноградарства, воћарства и из сваке друге гране кориснога рада; учиће ратаре пчеларењу, гајењу стоке и пернате живине; извештаваће га о новостима у народу и држави, казиваће му шта бива по свету; саопштаће вам у земаљске и државне законе и уредбе; поучаваће га у разним важнијим грађанским пословима; одговараће, колико зна, може и уме, на његове питања и упутиће га како да се помогне у својој нужди и потреби.

Претплата је цена недељном, илустрованом, ратарском листу «Њиви» **само 3 круне годишње.**

Поред ове малене цене, добијају наши претплатници забадава и календар на поклон

као бесплатни божићни прилог „Њиви“-и њеним читаоцима.

Овако лепо урешен, јефтин, забавно-поучни, недељни лист као што је наш лист «Њива» — снажиће Србина ратара у борби живота за његов опстанак и напредак.

У то име молимо све Србе ратаре који радо читају и читањем се пријатно забављају и поучавају: **да се претплате на „Њиву“ одмах од првих бројева**, а ми ћемо им лист слати тачно и уредно онамо и на ону пошту, на коју нам то јасно и разговетно означе.

Лист је наш јефтинији и од погачица, зато га нико не може добити на вересију.

Претплата с шиће поштаноскем упутницом на адресу: А „Nyíva“ kiadóhivatalának — Budapest, IV., Egyetem-utca 4., Franklin-Társulat.

Уредништво и наклада „Њиве“

Одговорни уредник: ЧИКА-СТЕВА.

Састанци за нашу потпорну благајницу. Врло нагло расте број оних, који су похитали, да осигурају себе и своју породицу код радничке потпорне благајнице. По свима крајевима у земљи држе се састанци, на којима се држе поучна предавања о користима потпорне благајнице и тим приликама се уписују за чланове врло многи, који мисле и на сутра, на своју будућност.

О Г Л А С И.

ОГЛАСИ

се примају у наклади

„ЊИВЕ“

Budapest, Egyetem-utca 4.

Претплаћујте се на народни лист „ЊИВУ“ Претплата се шаље на «Nyíva» Budapest, IV. kerület, Egyetem-utca 4. sz.